

Da Sydhavnen kom på forsiden: Hvorfor begik Anders dobbeltmord?

For snart 75 år siden sejlede en fiskerkutter ud fra Sydhavnen med fem mand. Kun tre mand kom tilbage. To var blevet skudt og efterladt på bunden af Øresund.

LOKALHISTORIE

Lokalhistoriker Dines Bogø
dines@bogoe.online

Til næste år er det 75 år siden, at Sydhavnen var meget omtalt på landet avisforsider.

Dobbeltmordet i Køge Bugt, som det drejede sig om, blev begået 22. april 1948. Og ifølge arkivreglerne bliver der til næste år offentlig adgang til politiets rapporter uden ansøgning.

Bliver man mon så klogere på, hvad der skete i Køge Bugt på fiskerkutter K43 Elo, der sejlede ud fra Sydhavnen med fem mand?

Kun tre mand kom tilbage. To var blevet skudt i den sydlige ende af sejllobet Sorte Rende og efterladt på bunden af Øresund.

Allerede kort tid efter fandt man ud af, at handelsmand Rudolf Nicolai og skibsfører Hjalmar Olsen var blevet dræbt, og at gerningsmanden var den arbejdsløse søfyrbøder Anders Kristian Jørgensen (født 1906).

Nilsson Morell var ejer af kutteren, og hans medhjælper Warn brød sammen og tilstod, at han havde overværet drabene. Samt at han efterfølgende var blevet tvunget af Jørgensen til at fjerne toj og øvrige ejendele fra ligene.

Anders Jørgensen havde truet med sine pistoler og meget tydeligt sagt, hvad der ville ske med de to fiskere og deres familie, hvis ordren ikke blev udført og de ikke efterfølgende holdt kæft.

Rudolf Nicolais veninde Gerda, der havde fornemmet, at noget var galt, var samme aften kørt i en taxa til Sydhavnen, hvor hun fandt to fiskere i gang med at rengøre en kutter. Nilsson Morell og Warn fortalte afvisende, at de to mand, de havde haft med på båden, var sejlet videre ude i sundet med et andet skib, der skulle til Sverige.

Brød sammen og tilstod

"Snigskytten" Anders Jørgensen blev anholdt i begyndelsen af maj, da fiskerne tilstod, og desuden fandt politiet flere af de dræbte effekter i Jørgensens lejlighed.

Jørgensen blev afhørt hver eneste dag, og 12. maj 1948 brød han sammen og tilstod.

En bekendt til Jørgensen afleverede hans to pistoler til politiet. På den ene var der indgraveret: "Snigskytten til Erindring om vel udførte Aktioner". Indgraveringen hav-

de Jørgensen selv komponeret og fået lavet hos en sølvmed nær hjemmet i Sundby.

Anders Jørgensen havde fra 5. maj 1945 været tilknyttet et modstandskompani, hvor han optrådte højst uheldigt. På befrielsesdagen skød han med sin maskinpistol i Nordre Frihavnsgade ganske uden grund en ung tysk soldat.

En handling som han modtog en misbilligelse for, men det forhindrede ham ikke i at fortsætte. Han fremviste ofte stolt den afdøde soldats gevær, der stadig var fyldt med blodpletter.

Han skød lysekroner i stykker i Frimurerlogen, hvor han var indkvarteret. Det var det kommunistiske kompagni P.6.B., der havde indtaget Stamhuset på Blegdamsvej.

Han foretog også helt uberegtigede anholdelser. "Højere magter" holdt hånden over ham, til han blev hjemsendt 29. september 1945.

Politiet var selvfølgelig interesseret i at få opklaret, hvad hans motiv var til nedskydningen af de to mand på Øresund. Forklaringen skiftede mellem, at Nicolai og Olsen ville snyde ham i en handel om våben, eller at han i en større sags tjeneste måtte dræbe dem, da de var gerningsmændene til dobbeltmordet på Peter Bangs Vej to måneder før.

Man kom dog ikke nærmere ind på detaljer, og Anders Jørgensen nægtede pludselig at udtale sig yderligere.

Ligene af de to dræbte dukkede op til overfladen i den sydlige del af Øresund 31. maj 1948. "Snigskytten" blev ved Højesteret idømt livsvarigt fængsel.

1000 rapportsider

Politiet skrev tæt ved 1.000 rapportsider. Man undersøgte meget og fandt ud af, at Jørgensen, Nicolai og Olsen havde været involveret i flere typer ulovlige handler under og efter besættelsen.

I 1948 primært med opkøb af skibe, der skulle bruges til at transportere våben til Palæstina, hvor jødiske besættere manglede våben til forsvar mod arabiske naboer.

Politiet undersøgte ikke videre, hvem der finansierede købet af skibe og våben. Nu var sagen afsluttet, og gerningsmanden afsonede sin straf uden at sige noget som helst.

Dog sagde han til en medfange i 1953, at han havde været i lejligheden på Peter Bangs Vej, men det skulle man ikke tale mere om.



"Snigskytten" Anders Kristian Jørgensen (1906-1981). Han er født i Randers, og da han blev prøveløsladt i 1970, flyttede han til hjembyen. Foto: Privatarkiv



Fiskerskipper Nilsson Morells kutter K43 Elo undersøges i Sydhavnen. Teknikerne fandt blod og skudhuller. Det var skipperen, der havde sejlet Niels Bohr, "Citronen" og flere gruppe-medlemmer fra Holger Danske i sikkerhed i september 1943. Foto: Privatarkiv



En af de to pistoler Jørgensen fik udleveret, da han var tilknyttet modstandsbevægelsen. På sølvpladen er indgraveret: "Snigskytten" til Erindring om vel udførte Aktioner". Foto: Privatarkiv

Da han blev løsladt på prøve i 1971, nedsatte han sig som healer under nyt navn i sin hjemby i Jylland.

Her solgte han noget hjemmelavet mikstur på sin "kli-

nik", hvor han også mod god betaling berørte (healede) sine kvindelige klienter.

I 1974 blev han opsøgt af en af datidens "revolverjournalister". Det mest bemær-

Jørgensen afhøres senere om Frederiksberg-Mordene

Mange ubekræftede Rygter i Forbindelse med Dobbeltmord-Sagen fra Køge Bugt

Efter det dramatiske Forhør i Dommervagten i Gaar, hvor Anders Chr. Jørgensen aflagde den kyniske Tilstaaelse om Dobbeltmordet i Køge Bugt, gaar Sagen i Dag over til et af Kamrene paa Politigaarden til videre Behandling.

Der skal blot foretages enkelte periferiske Undersøgelser, men som saadan er Mordsagen færdig for Københavns Politis Efterretningsafdeling. Der vil snart blive taget Stilling til Spørgsmaalet om Jørgensens Mentalobservation.

I Forbindelse med Dobbeltmordet i Køge Bugt har der naturligvis været mange Rygter fremme, og Jørgensen satte selv en Del i Omløb ved at sige, at han havde været involveret i Forbindelse med Dobbeltmordet paa Frederiksberg. Politiet har dog ikke Lid til, at disse toj og øvrige ejendele fra ligene

forblommede Udtalelser. Den ene af de Myrdede i Køge Bugt, Ingeniør Nicolai, var allerede for lang Tid siden til Afhøring om Frederiksberg-Mordene, da han havde faaet en stor Sum Penge, han ikke kunde gøre Rede for, men efter den Tid har man ikke ment, at han havde nogen Forbindelse med Mordene.

Endelig er der gaet Rygter om Vaabenopkøb og Smuglinger i Forbindelse med Dobbeltmordene i Køge Bugt, og det har været hævdet, at den myrdede Skipper Hjalmar Olsen havde opkøbt 1000 Maskinpistoler for en Sum af 100.000 Dollars. Disse Vaaben skulde være afleveret til en græsk Skipper, der saa sejlede dem til Palæstina. Ingen har dog kunnet bekræfte disse Rygter.

Desuden har Rygter hævdet, at den mystiske Skipper Avalin, som Jørgensen har nægtet at paastaa, havde satte sig paa at gøre et Paratør for at gøre sig selv til en af de Myrdede i Køge Bugt. Men det er et Paratør, som Jørgensen har nægtet at paastaa, og det er et Paratør, som Jørgensen har nægtet at paastaa.

I artikler i miden af maj 1948 skriver man meget om forbindelse med dobbeltmordet på kontorchef Jacobsen og hustru på Peter Bangs Vej. Frederiksberg Politi havde ikke hastværk med at afhøre Anders Jørgensen, selv om denne i begyndelsen af afhøringerne sagde, at der var en forbindelse. Foto: Privatarkiv



Sydhavnen, som området så ud omkring besættelsen. Foto: Privatarkiv

kelsesværdige ved den samtale var, at Anders Jørgensen sagde: - Jeg blev dømt for et dobbeltmord, men afsonede for to dobbeltmord. Jeg har opklaret dobbeltmordet på

Peter Bangs Vej, og jeg pløkkede morderne!"

Han døde i 1981 i ubemærket på et plejehjem i Midtjylland og ligger i en fællesgrav tæt derved.